

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 134/13

Λουξεμβούργο, 17 Οκτωβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-218/12
Lokman Emrek κατά Vlado Sabranovic

**Το Δικαστήριο αποσαφηνίζει την έκταση της προστασίας των καταναλωτών σε
διασυνοριακές πωλήσεις**

Καταναλωτής μπορεί να εναγάγει ενώπιον των ημεδαπών δικαστηρίων τον εγκατεστημένο στην αλλοδαπή επιχειρηματία με τον οποίο έχει συνάψει σύμβαση, εφόσον αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητές του τελευταίου στόχευαν και στην αγορά του κράτους της κατοικίας του καταναλωτή, ακόμη και αν το μέσο που χρησιμοποιείται για να κατευθυνθούν οι δραστηριότητές του προς τα εκεί δεν έχει αποτελέσει εν προκειμένω την αφορμή για τη σύναψη της σύμβασης

Ο κανονισμός 44/2001¹ καθορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Η θεμελιώδης αρχή είναι ότι αρμόδια δικαστήρια είναι εκείνα του κράτους μέλους όπου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις, ο εναγόμενος είναι δυνατό να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους. Έτσι, όταν πρόκειται για σύμβαση που συνάπτεται με καταναλωτή, ο τελευταίος μπορεί να επιλέξει να ασκήσει την αγωγή του ενώπιον δικαστηρίου του τόπου της δικής του κατοικίας, εφόσον πληρούνται δύο προϋποθέσεις. Αφενός, ο επιχειρηματίας πρέπει είτε να ασκεί τις εμπορικές ή επαγγελματικές του δραστηριότητες στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή είτε να τις κατευθύνει με οποιοδήποτε μέσο (παραδείγματος χάρι μέσω του Διαδικτύου) στο συγκεκριμένο κράτος μέλος² και, αφετέρου, η επίδικη σύμβαση να εντάσσεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αυτών.

Ο V. Sabranovic διατηρεί στο Spicheren, πόλη της Γαλλίας κοντά στα γερμανικά σύνορα, επιχείρηση εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων. Κατά τον κρίσιμο χρόνο, στον ιστότοπό του στο Διαδίκτυο αναγράφονταν τα στοιχεία της επιχείρησής του, περιλαμβανομένων αριθμών τηλεφώνου στη Γαλλία και ενός αριθμού γερμανικού κινητού τηλεφώνου, μαζί με τους αντίστοιχους κωδικούς για διεθνείς κλήσεις. Ο L. Emrek, κάτοικος Saarbrücken (Γερμανία), πληροφορήθηκε από γνωστούς του (και όχι από τον διαδικτυακό ιστότοπο) για την ύπαρξη της επιχείρησης του V. Sabranovic και μετέβη στις εγκαταστάσεις της όπου αγόρασε τελικώς μεταχειρισμένο αυτοκίνητο.

Με αγωγή που άσκησε σε μεταγενέστερο χρόνο ενώπιον του Amtsgericht Saarbrücken (πρωτοβάθμιο δικαστήριο), ο L. Emrek προέβαλε έναντι του V. Sabranovic αξιώσεις βάσει των διατάξεων για την εγγύηση. Κατά την άποψή του, το δικαστήριο αυτό είχε, δυνάμει του κανονισμού 44/2001, διεθνή δικαιοδοσία για να επιληφθεί τέτοιας αγωγής. Συγκεκριμένα, από την όλη δομή του ιστότοπου του V. Sabranovic στο Διαδίκτυο μπορούσε να συναχθεί ότι η εμπορική του δραστηριότητα στόχευε και στη γερμανική αγορά. Το ως άνω δικαστήριο όμως δεν συμμερίστηκε την άποψή του και απέρριψε την αγωγή ως απαράδεκτη.

Το Landgericht Saarbrücken (δευτεροβάθμιο δικαστήριο), ενώπιον του οποίου ο L. Emrek άσκησε έφεση, εκτιμά αντιθέτως ότι η δραστηριότητα του V. Sabranovic στόχευε και στη γερμανική αγορά. Διερωτάται εντούτοις αν, εν προκειμένω, πρέπει να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του μέσου που χρησιμοποιείται για να κατευθυνθεί η εμπορική δραστηριότητα στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή, ήτοι του διαδικτυακού ιστότοπου, και της σύναψης της σύμβασης με τον συγκεκριμένο καταναλωτή.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 12, σ. 1).

² Ή σε περισσότερα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων και στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι το γράμμα του κανονισμού δεν θέτει ρητώς ως προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτού την ύπαρξη τέτοιας αιτιώδους συνάφειας. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι η βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή της επίμαχης διάταξης³ είναι ότι πρέπει οπωσδήποτε η επαγγελματική ή εμπορική δραστηριότητα να στοχεύει στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή, όπερ, κατά το Landgericht, ισχύει στην προκειμένη περίπτωση.

Το Δικαστήριο εκτιμά, εν συνεχεία, ότι η προσθήκη μιας τέτοιας σιωπηρής προϋπόθεσης περί ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας, η οποία δεν προβλέπεται στον κανονισμό, θα αντέβαινε στον επιδιωκόμενο σκοπό, ήτοι στην προστασία των καταναλωτών, που θεωρούνται το πιο αδύναμο από τα δύο μέρη στις συμβάσεις τους με τους επαγγελματίες. Συγκεκριμένα, η απαίτηση να έχει επισκεφθεί προηγουμένως ο καταναλωτής τον σχετικό ιστότοπο στο Διαδίκτυο ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα σε επίπεδο απόδειξης, ιδίως σε περίπτωση που, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, η σύμβαση δεν έχει συναφθεί εξ αποστάσεως μέσω του ιστοτόπου. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι δυσχέρειες οι οποίες συνδέονται με την απόδειξη της ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας θα μπορούσαν να αποθαρρύνουν τους καταναλωτές από την άσκηση αγωγών ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων του τόπου της κατοικίας τους και θα αποδυνάμωναν την επιδιωκόμενη από τον κανονισμό προστασία των καταναλωτών.

Επομένως, το Δικαστήριο απαντά ότι ο κανονισμός **δεν απαιτεί την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας** μεταξύ, αφενός, του μέσου που χρησιμοποιείται προκειμένου η επαγγελματική ή εμπορική δραστηριότητα να κατευθυνθεί στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή, όπως είναι, παραδείγματος χάρη, ένας ιστότοπος στο Διαδίκτυο, και, αφετέρου, της συνάψεως της συμβάσεως με τον εν λόγω καταναλωτή.

Πάντως, η αιτιώδης συνάφεια δεν συνιστά μεν προϋπόθεση, πλην όμως αποτελεί ένδειξη που μπορεί να ληφθεί υπόψη από τον εθνικό δικαστή κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν η οικεία δραστηριότητα πράγματι κατευθύνεται στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη, στην προγενέστερη νομολογία του⁴, απαριθμήσει ορισμένα στοιχεία τα οποία μπορούν να βοηθήσουν τον εθνικό δικαστή να καταλήξει αν πληρούται η βασική προϋπόθεση της στοχεύσεως της εμπορικής δραστηριότητας στην αγορά του κράτους μέλους της κατοικίας του καταναλωτή. Μεταξύ αυτών καταλέγονται ενδείξεις όπως η «εξ αποστάσεως επικοινωνία» και η «σύναψη συμβάσεως καταναλωτών εξ αποστάσεως», οι οποίες μπορούν να θεμελιώσουν το συμπέρασμα ότι η σύμβαση συνδέεται με δραστηριότητα κατευθυνόμενη στο κράτος μέλος της κατοικίας του καταναλωτή.

Το Δικαστήριο καταλήγει ότι στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να προβεί σε σφαιρική εκτίμηση των περιστάσεων υπό τις οποίες συνήφθη η συγκεκριμένη καταναλωτική σύμβαση προκειμένου να κρίνει κατά πόσον έχει εφαρμογή η ευνοϊκή για τους καταναλωτές ειδική δωσιδικία, λαμβάνοντας υπόψη αν υπάρχουν ή όχι ενδείξεις όπως οι περιλαμβανόμενες στον μη εξαντλητικό κατάλογο που απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

³ Άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ'.

⁴ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Δεκεμβρίου 2010, [C-585/08 και C-144/09](#), Pammer και Hotel Alpenhof (βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [118/10](#)), και απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, [C-190/11](#), Mühlleitner (βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [113/12](#)).

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582